

Ministerstvo životního prostředí České republiky

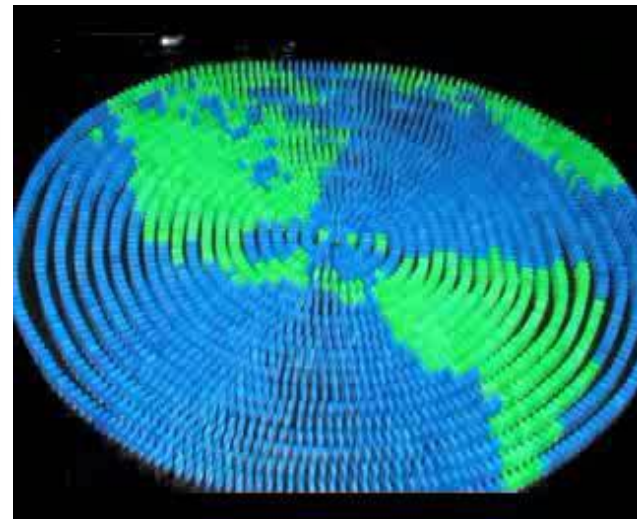
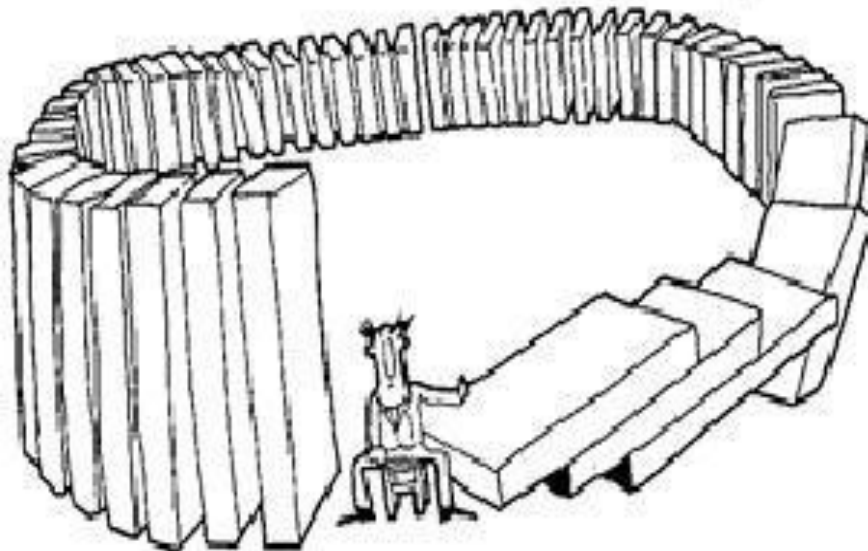
Udržitelný rozvoj a Místní Agenda 21 v ČR a mezinárodním kontextu

Konference INSPIRUJME se...udržitelností
15. února 2017

The dominoes are falling all around us...

In complex systems, cause and effect are often distant in time and space

Trvale (ne) udržitelný rozvoj

Počet obyvatel planety roste, její velikost a zdroje jsou omezené

0 – 300 mil.

1000 – 310 mil

1500 – 500 mil.

1750 – 800 mil.

1802 – 1 mld

1927 – 2 mld

1960 – 3 mld

1974 – 4 mld

1987 – 5 mld

1999 – 6 mld

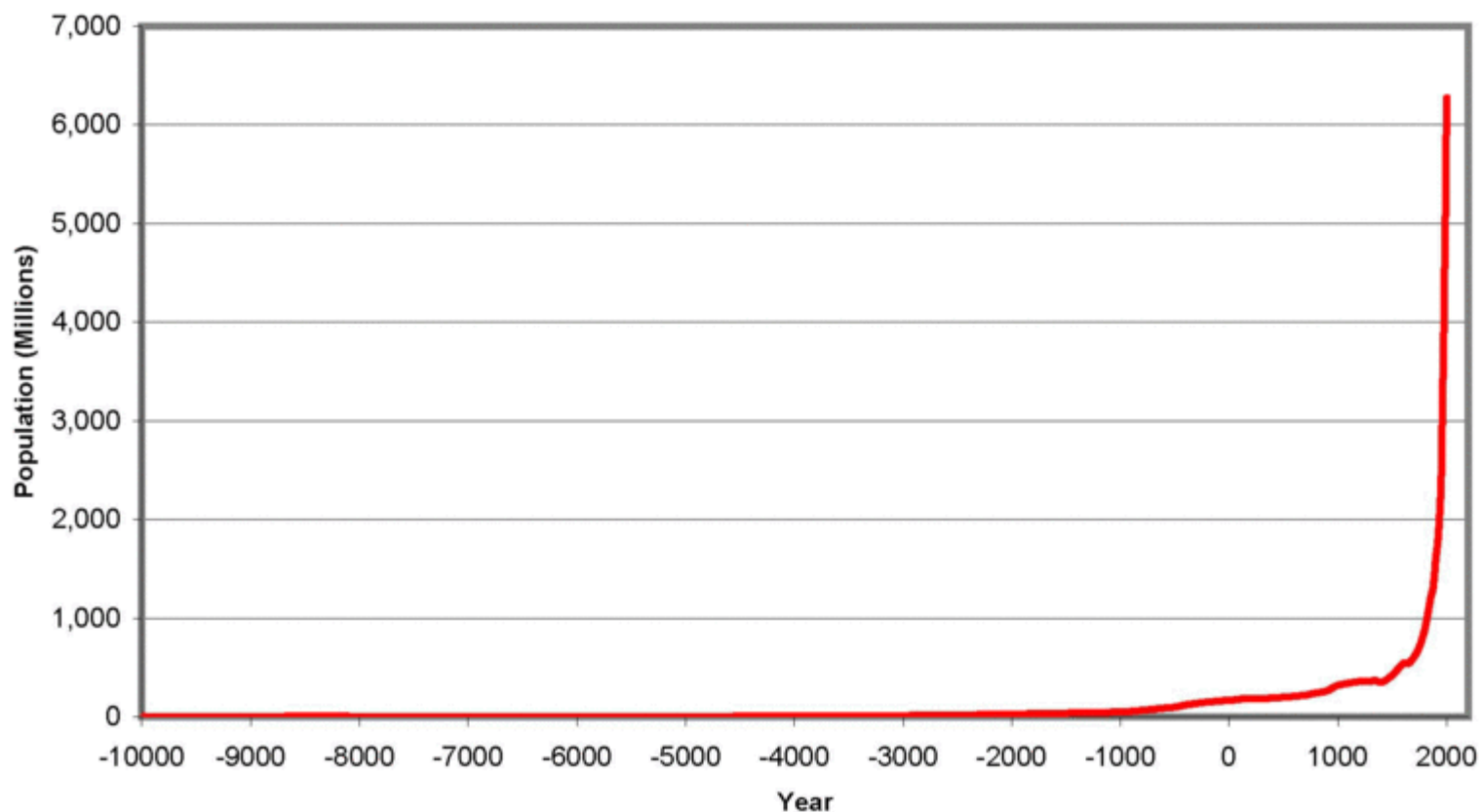
2011 - 7 mld

k 25.1.2017: 7,368 miliardy , 2050 – cca 9,7 mld

Změna klimatu – přírodní katastrofy, limitované přírodní zdroje,
nerovnoměrné rozdělení bohatství/chudoba/migrace/soc. neklid ad.

World Population, 10,000 BCE - 2000 CE

Source: J. Bradford DeLong, "Estimating World GDP, One Million B.C. - Present." http://www.j-bradford-delong.net/TCEH/1998_Draft/World_GDP/Estimating_World_GDP.html. Accessed Mar 5, 2008.

© 2008. Michael W.

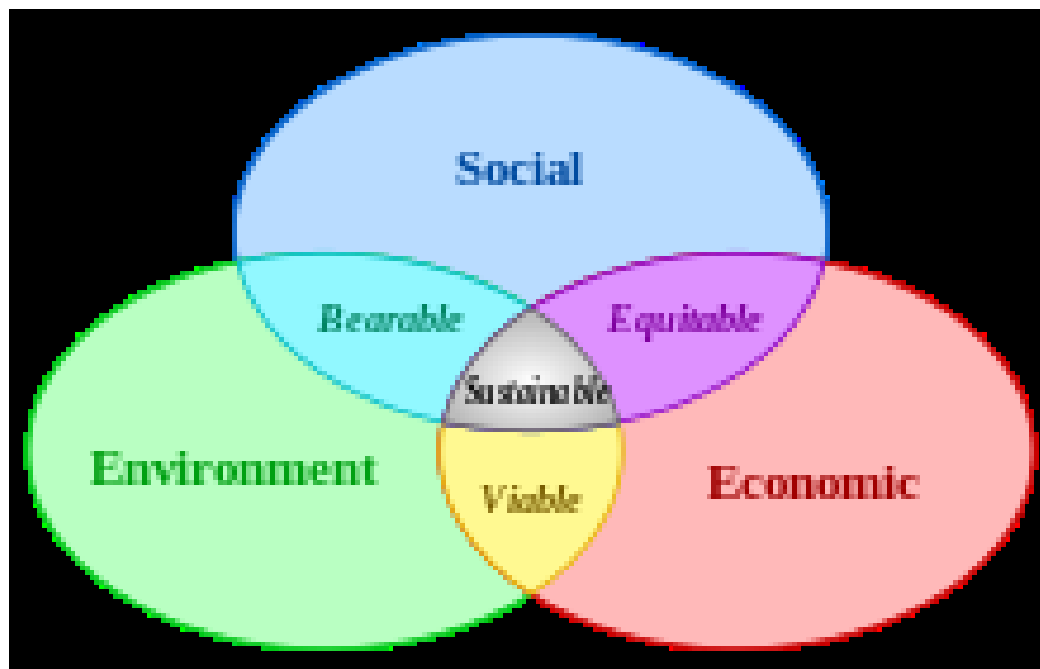
Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Trvale (?) udržitelný rozvoj

Výchozí dokumenty

Agenda 21 – 1992, OSN

MDGs – 2000, OSN

Aalborská charta/1994, Aalborské závazky/2004 (Local Governments for Sustainability), Lipská charta/2007 (ministři pro územní a reg. rozvoj EU), Pakt starostů a primátorů/2008, Evropa 2020/2010 (EK), Kodaňská dohoda o klimatu 2010, The Future we Want/2012 (OSN) ... Smart Cities and Communities/2012 (EK Com), 7. AP pro ŽP/2013 (EK), Mayors Adapt/2014...

Agenda 2030, SDGs – 2015 (OSN)

Pařížská dohoda o klimatu (2015)

Urban Europe (2016)

Baskická deklarace (2016)

Udržitelný rozvoj

alternativní definice

Tři pilíře UR - příliš obecné, proto průřezový přístup:

UR je transformací ve třech oblastech:

- socio - kulturní
- socio - ekonomické
- technologické

Bilbao – Guggenheim museum

The Basque Declaration (2016) „New Pathways for European Cities and Towns“

„to create productive, sustainable and resilient cities for a liveable and inclusive Europe“

- Východiska a závazky evropských lídrů
- Klíčovým slovem je „transformace“
- Ne tři pilíře UR (příliš obecné), ale průřezový přístup:

UR je transformací ve třech oblastech:

- socio - kulturní
- socio - ekonomické
- technologické

Aktuální cíle rozvoje municipalit

1. Dekarbonizovat energetické systémy a snížit celkovou spotřebu **energií**
2. Vytvořit vzory udržitelné městské **mobility** a přístupnosti (města) pro všechny
3. Chránit a zlepšit **biodiverzitu** a **ekosystémové služby**
4. Snížit využívání **zelených ploch** a přírodního prostoru
5. Chránit **vodní zdroje**, vodu a kvalitu ovzduší
6. Adaptovat se na **klimatické změny** a omezit riziko katastrof
7. Zlepšit **veřejný prostor** vytvářením radostného, bezpečného a „vibrujícího“ životního prostředí
8. Poskytnout dostatečné a adekvátní **bydlení** všem
9. Zajistit **sociální začlenění** a integraci všem částem společnosti
10. Posílit **místní ekonomiku** a místní **pracovní příležitosti**

„Cíle transformace: The Basque Declaration , New Pathways for European Cities and Towns“

8. konference evropských udržitelných měst **Bilbao**

Paralelní tematická zasedání:

Healthy Cities

Citizen – powered Cities (energy transition) – *prezentace LT*

Circular Cities

Green Climate Cities

Well – fed Cities

Efficient Cities

Shared Cities

Reflective Cities

Water secure Cities

Nature – based Cities

Accessible Cities

Udržitelná města – MA21

Intelligentní města
Sdílená města
Rezilientní města
Ekologická města

Zelená města
Otevřená města
Nepovšimnutá města
....

Klimatické změny PARTICIPACE *Sociální koheze*
Energetické úspory **Finanční krize** **Adaptace**
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ *Čistá mobilita* **Sdílená města**
MA21 *Smart Cities* RESILIENCE *Stárnutí populace*
Energetická krize Nestabilita krajiny **SUCHO** **Povodně**
KVALITA ŽIVOTA *Obezita* **Vyloučené lokality**
INOVACE **Migrace** *BROWNFIELDS* Recyklace **BSC**
Materiálové toky **PASIVNÍ STANDARDY** *Místní akce*
Sociální odpovědnost *METODY KVALITY* **EMAS**
Ekologická stopa **EFEKTIVNÍ ŘÍZENÍ** *Sdílená inteligence*
ITC Operátor dopravy **CAF** *BENCHMARKING* **Strategie**
Good Governance *Energetický management* **Řízení kvality**
Operační programy / Prioritní osy / Horizontální témata

místní Agenda 21

Výchozí dokument

Agenda 21

1992, Summit země, Rio de Janeiro

Kapitola 28:

Iniciativy místních úřadů na podporu
Agendy 21 = **místní Agenda 21 (MA21)**

Platnost principů potvrzena i v rámci aktuálních strategií
(The Future We Want, 2012, Rio+20)

Nastavení v ČR, dokumenty

Výbor pro udržitelné municipality RVUR (udržitelná města)

PS MA21 RVUR (pod VpM)

Databáze MA21(CENIA)

www.ma21.cz

Síťová spolupráce – Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM)

www.dobrapraxe.cz

<http://galerie.udrzitelne-mesto.cz/>

Koncepce podpory MA21 v ČR (2012)

Strategický rámec rozvoje veřejné správy (2015)

Sektorové politiky a strategie

Akční plán pro plnění koncepce podpory v ČR 2016 – 18 (2016)

ČR 2030 (v přípravě)

Česko 2030

Strategický rámec UR pro ČR

6 klíčových oblastí: **Lidé a společnost (1)**

Udržitelný hospodářský model (2)

Ekosystémy (3)

Udržitelný rozvoj sídel a území (4)

ČR podporující udržitelný rozvoj v EU a ve světě (5)

Dobré vládnutí pro udržitelný rozvoj (6)

- Expertní spolupráce, participace veřejnosti, NNO
- Jeden ze strategických cílů ČR v oblasti Sídel a území :
„V územní veřejné správě cíleně využívat nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit“ („500 MA21“)

Místní Agenda 21

Nástroj pro realizaci udržitelného rozvoje na místní úrovni

Celostní přístup

- vize
- strategie v plánování i řízení
- cíle / opatření / aktivity
- realizace strategií (akce)
- monitoring / hodnocení / zpětná vazba (změny, zlepšení)
- provázanost oblastí / spolupráce sektorů
- participace ve všech fázích cyklu (veřejná správa, soukromý a neziskový sektor, veřejnost)
- expertní spolupráce
- sdílení dobré praxe

MA21 v municipalitách ČR

ODPOVĚDNÝ POLITIK

KOORDINÁTOR NA ÚŘADĚ

KOMISE PŘI RADĚ MĚSTA

KRITÉRIA, každoroční zlepšení

10 oblastí UR - audits

Kritéria MA21

1/ 21 kritérií v 5 kategoriích

- Zájemci
- Kategorie D/C/B/A

2/ sady kritérií pro

- Malé obce do 2000 obyvatel
- Obce/města/MČ
- Mikroregiony
- Kraje
- MAS

Struktura kritérií/procesů MA21

1. **Organizační zázemí, plánování a hodnocení postupu MA21**
2. **Zapojení veřejnosti, místní partnerství, komunitní plánování ke kvalitě života a UR**
3. **Strategické řízení k udržitelnému rozvoji, monitorování UR**
4. **Komunikace, propagace, informovanost, sdílení dobré praxe**
5. **Financování, motivace v rámci MA21**

MA21 – postup podle kritérií

- Kategorie D:** kampaně, místní partnerství - *zázemí MA21 v úřadu, dílčí akce*
- Kategorie C:** komunitní plánování
*system komunitního plánování k UR
profily(sebehodnocení), strategický plán
vnitřní audity 3 -10 oblastí UR*
- Kategorie B:** strategické řízení
*strat. plán k UR + indikátory + finanční nástroje, expertní spolupráce
audity(sebehodnocení v 10 oblastech UR)*
- Kategorie A:** *prokazatelné dobré výsledky
kvalitní rozvoj k UR, spokojenost obyvatel
expertní oponentura auditů*

Hodnocené oblasti UR

v rámci MA21 expertní hodnocení, indikátory

- 1. Správa věcí veřejných a územní rozvoj
- 2. Kvalitní životní prostředí
- 3. Udržitelná spotřeba a výroba
- 4. Doprava a mobilita
- 5. Zdraví obyvatel
- 6. Místní ekonomika a podnikání
- 7. Vzdělávání a výchova
- 8. Kultura a místní tradice
- 9. Sociální prostředí v obci
- 10. Globální odpovědnost

Témata v návaznosti na Aalborské závazky

MA21 v ČR – 2016/17

Kategorie A

Chrudim (expertní oponentura auditů)

Litoměřice

Kategorie B

Kopřivnice, Vsetín

obec Křižánky

Kategorie A, B - Obhajoby na místě, interní audity v 10 oblastech UR (A, B), expertní oponentury (A)

Kategorie C

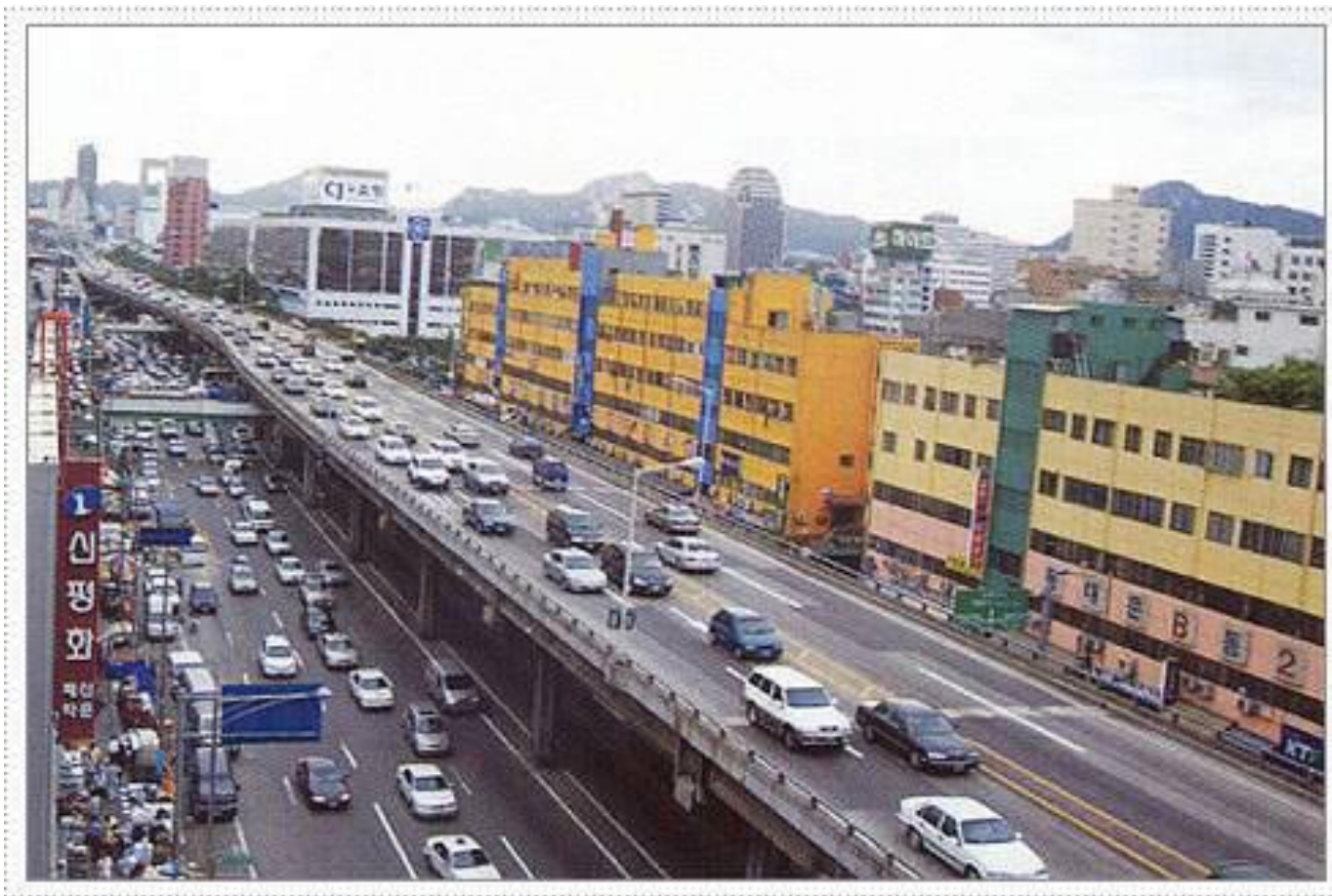
zpracovaný „profil“, audity v 10 oblastech UR (při aspiraci na „B“) kvalitativní úrovně („hvězdičky“)

Důležité informace: [www.ma21.cz /dokumenty](http://www.ma21.cz/dokumenty) ke stažení

- Pravidla a Zásady 2017

- Metodika hodnocení udržitelných měst a 2 technické přílohy (Indikátory a Návodné otázky) – doporučeno pro všechny!!!

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Stoupáte-li po žebříku úspěchu , ujistěte se, že ho máte opřený o správnou zed'...

STEPHEN DOVEZ

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Děkuji za pozornost 😊
marie.petrova@mzp.cz

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

